(Nro. 47.)

GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek **Nro. 24.** 28. Lutego 1820.

Wiadomości kraiowe.

Z Tarnopola. — Z powodu uroczystości urodzin Nayiaśnieyszego Pana obchodzoney w Tarnopolu, obecnymi byli na nabożeństwie wiele posiadaczy dóbr, wszystkie Władze mieyscowe, C. K. woysko i mieszczanie.

Dziedzic Tarnopola W. Korytowski Franciszek dał ucztę na osob 50, na którą zaprosił prócz Zgromadzonych tam Obywateli, grono Oficerów i Urzędników; woysku, które wystąpiło do tey uroczystości rozkazał wypłacić żołd trzechdniowy. Mieszczanie Tarnopolscy rownie iak i żydzi dali dla woyska tego mięsa i piwa.

JW. Baron Konopka, dziedzic Mikuliniec, obchodził podobnież z uroczystem nabożenstwem dzien ten i podeymował gościnnie rozłożone tamże C. K. woysko.

Dokończenie Ustaw karnych na przekraczaiących urządzenia w czasie zarazy powietrza przerwane w N. 45/23. gazety.

§. 6. Ci przestępcy traktuią się sposobem przepisanym w §. 4tym.

§. 7. Zaniedbaniem Urzędu grzeszy w ogólności ten, co nie pilnuie obowiązków urzędu swego według prawa lub z uwagi szczególney urzędnika albo lekarza na siebie włożonych; w szczególności zaś.

a) Ktokolwiek powinnych doniesień lub relacyi nie poda, lub podanie ich zwlecze;

b) Lekarz, który w interesach urzędowych, policyi morowey tyczących się podarunki przyimuie;

c) Ktokolwiek przeciw powierzoney sobie straży, osoby lub towary nie pozwolnemi drogami, ale bez odbytey kontumacyi w kray przepuszcza, lub przed wyiściem czasu na kontumacyię przepisanego, z kontumacyi wypuszcza;

d) przeciwko przepisowi paszport zdrowia daie;

e) za fałszywym lub nieprawnie użytym paszportem zdrowia kogokolwiek przepuszcza;

f) Ten lekarz morowy i urzędnik, który przy zatrudnieniu swoim wpadłszy w niebezpieczeństwo zarażenia sie, sam do kontumacyi nie póydzie.

§. 8. Takowe przekroczenie, ieżeli z chciwości, lub wszelako wiadomie popełnione, ciężkim więzeniem od 10 do 20, inaczy zaś od 5 do 10 lat i tylko w okolicznościach szczególnie uniewinniaiących niżey lat 5 karać się powinno.

§. 9. Utaieniem niebezpieczeństwa każdy grzeszy, ktokolwiek dowiedziawszy się o iakiem z wyszczególnionych powyżey wykroczeń któregokolwiek bądź gatunku, naybliższey Zwierzchności bez przewłoki nie donosi.

§. 10. Kara za utaienie, stanowi się więzienie, od 1go do 6 lat; lecz w okolicznościach szczególnie obciążaiących przekupienia, niebezpiecznego wykroczenia utaionego, lub za powtórzeniem nawet i ciężkim więzeniem od lat 5 do 10 karać można.

§. 11. Reszta w §. 1. tylko ogólnie wytkniętych przekroczeń karać się powinna wedle proporcyi, w którey zostaią z przypadkami tu wyrażonemi.

§. 12. Kiedy przekraczania porządków morowych tak niebezpiecznie górę biorą, iż prętkim i groźnym postąpieniem sobie powściągnąć ie wypada: tedy się Sąd gorący (Jus statarium) wyprowadza. Ktokolwiek po ogłoszonym Sądzie gorącym stanie się winnym gwałtownego, lub wszelako cięższego wykroczenia z pomiędzy wyszczególnionych w §. 3. i 5. tego na śmierć wskazawszy, zastrzelić, innym zaś kary powyżey ustanowione wymierzyć należy.

§. 13. Oprócz przypadków Sądu gorącego wyrok Sądziego niższego, iakokolwiek wypadły, do Sądu wyższego odselać się powinien, który go ma potwierdzić, lub według prawa zaostrzyć albo zwolnić.

X

Wiadomości zagraniczne.

Hiszpaniia.

Gazety Angielskie dochodzące do d. 1. Lutego nie udzielaią nic więcey względem wypadków Hiszpańskich, iak tylko wyiątki z gazet Paryzkich, z załączeniem osławionego iuż przypisku, umieszczonego w Dzienniku rozpraw z d. 27. Stycznia, który to przypisek każda rozmaicie obiaśnia gazeta. Natężona była ciekowość na przybycie okrętu pocztowego z Lisbony, Kuryier zachownie ciągłą ostrożność w swoiem postrzeganiu. Morning Chronicle (porannik) utrzymuie, iakoby otrzymał z prywatnych listów wiadomości, które się po części bezzasadne okazały w tem, o czém z pewnością wiemy, n. p., że Jeuerał Freyre po przeyściu większey części swoiego woyska do powstańców cofnął się z Sewillii do Antequera, dla ściągnienia posiłków z Granady, że w Granadzie Lud przemocą pootwierał więzienia i uwięzionych powypuszczał liberalistów, że odstawieni ze służby żołnierze przybywaią do powstańców i tym podobne kłamstwa.

Monitór z d. 5. Lutego udziela krotkiego opisania topograficznego miasta Kadyxu i iego okolic. Inne zaś gazety Paryzkie z dnia 5 powtarzaią tylko artykuł półurzędowy umieszczony dniem wprzódy w Monitorze. Gazety Paryzkie stronnictwa liberalistów, pożyczaią wiele wiadomości z gazet wychodzących w Bordeaux, lecz duch stronnictwa zdradza widocznie treści ich, które uważać należy zupełnie iako wieści niepewne.

Gaseta Francyi z d. 6. Lutego zawiera wydany przez szanownego Biskupa Kadyxeńskiego pod d. 9. Stycznia do mieszkańców iego Dyiecezyi następuiący list pasterski: „My Don Francisco Xavier Ciensuegos i Jovellanos z Łaski Bożey i S. Stolicy Apostolskiey Biskup Kadyxeński i Algeziraski, Radca Jego Królewskiey MCi. i. t. d. Nieprzyiaciele porządku publicznego w zamiarze godnym kary znaydnią się pomiędzy nami, chcą oni swemi namowy odwieść od posłuszeństwa, któreśmy zaprzysięgli i ktore winni iesteśmy naszemu prawemu Monarsze Ferdynandowi VII. Ufaiąc waszey wierności i prawdziwey przychylności ku Królowi, osądziłem za potrzebę, upomnieć was, ażebyście trwali w swoiey powinności ku świętey Jego Osobie tak, iak chce mieć nasza święta Religyia, ktorą wyznawamy; iednak ponieważ odezwy rokoszan do mieyszkańców wydane w celu przeciągnienia onych na swoią stronę doszły rąk moich, starałam się, ażeby zwodnicze ich mowy nie sprawiły iakowego wrażenia na łatwowiernym umyśle niektórych ludzi. — Gorące życzenia moie ku waszemu dobru, powoduią mną w tey chwili do ujęcia pióra dla ostrzeżenia was, ażebyście się strzegli zwodniczych obietnic rokoszanów. Dzieci moie nie wierzcie im, są to drapieżne wilki w odzieniu owczém, którzy się iedynie dla tego pomiędzy was wkradli, ażeby uszli za popełnione występki prawych władz prześladowonia lub kary, która im zagraża za ich bezbożne i ponawiane powstania. Niektórzy z nich pragną gwałtem Urzędów i bogactw, dla zaspokoienia swoiey dumy, która ich pożera i przypisuią oni sobie tę samę naywyższą władzę, którey ich pycha w innych znieść nie może, a sami chcą takową, iak despooi na Wschodzie i ieszcze bardziey obrażaiącym wykonywać sposobem.“

„Przekonani mocno iak wielki wpływ ma Religiia na nasze umysły, wzywaią onę na pomoc, zapewniaiąc, iż chcą szanować Religiią przodków naszych, ale iakże można zaufać ich przyrzeczeniom, kiedy ich pierwszy krok zuchwałego przedsiewzięcia na tem zależy, ażeby zdeptać iedno z nayświętszych przykazań Chrześciaństwa! Niewiedzaż ci szaleńcy, iż każdy, który przeciwko swemu prawemu Królowi powstaie, ten przeciwko samemu powstaie Bogu? Religiia nie zezwala w żadnym przypadku na powstania i nie może na nie nigdy zezwalać, chociażby rokoszanie mieli na pozór i słuszne zażalenia; Religiia bowiem przepisuie nam przeciwnie: ażebyśmy posłusznymi byli Panuiącym, chociażby ci nawet i złymi byli.... Sami nawet nieprzyiaciele naszey świętey Religyi a między tymi przez swoie wzgardy godne obłędy znany Geneweńczyk Rousseau twierdzili, iż dobry Chrześcianin powinien bydź nieodzownie spokoynym i uległym Obywatelem.“

Iakżeby z drugiey strony zezwalać miała na to Religiia, ażeby tak gorszącym sposobem złamaną została przysięga wierności, ktorąśmy naszemu wykonali Monarze? burzyciele staraią się pociągnąć was do tego bezbożnego występku, lecz albo nie znaią tego węzła, który ich przywiązuie do naywyższey Władzy Króla, albo są Krzywoprzysięzcami, zasługuiącymi na pogardę.“

„Religiia i wasze korzyści nakazuią wam obstawać stale za Tronem prawego naszego Monarchy, godnego równie naszey miłości iak i naszego uszanowania, niesprawiedliwie więc

znienawidzaią go ci rokoszanie, którzy nie zasługuią ani na imię Chrześcian, ani na imie Hiszpanów."

Nieustawaycie w zanoszeniu modłów do Nieba, ażeby raczyło wyniszczyć z pomiędzy was to nasienie buntownicze, które nieprzyiaciel ludzkości od czasu do czasu na naszey rozsiewa ziemi, dla pozbawienia nas pokoiu a bez którego ni postępy w kunsztach, rolnictwie i handlu, ni naylepsze ustawy nie mogą uczynić ludzi szczęśliwymi. Pokóy ten, co iest tylko darem Niebios, powinien bydź celem naszych życzeń, osobliwie w tych dniach przeciwności."

„Poddaycie się więc z miłości ku Bogu i podług woli Opatrzności, Królowi waszemu Panuiącemu i mężom, których zesłał na ukaranie złoczyńców a ku obronie dobrze myślących; taka iest wola Boża; waszem dobrem postępowaniem przymusicie do milczenia zuchwałą niewiadomość bezwstydnych ludzi. Boycie się Boga, czcyicie Króla i podlegaycie przełożonym Zwierzchnościom. Takim sposobem bez wątpienia używać będziecie iuż na tym świecie pokoiu, który Chrystus Jezus swoim posłusznym przyobiecał dzieciom."

W Kadyxie d. 9. Stycznia 1820 (podpisano) Francisco Xavier, Biskup Kadyxeński.

Oto są naynowsze wiadomości z Hiszpanii, których udziela Monitor z d. 7go Lutego wedle odebranych listów z Kadyxu z d. 18. i 21. a z Madrytu z d. 27. Stycznia. Woysko powstańców znayduiące się w San Fernando na wyspie Leonu miało zamiar opanować zamek San Sebastian, który od Kadyxu oddziela droga, sposobna tylko podczas odpływu morza, zamiar ich spełznął, zamek ten iest zabezpieczony od wszelkiego przedsięwzięcia."

Oddział 80 ludzi dragonów z pułku Soria wysłany z Kadyxu d. 12. do Karracas znaydował się w owey chwili na tem stanowisku, kiedy ie powstańcy opanowali i powrócił dnia dzisieyszego rano (18.) pod dowodztwem dwoch Officerów, do miasta Kadyxu przy odgłosie: *Niech żyie Król! Niech żyie pułk Soria!* i przy oklaskach Ludu Kadyxeńskiego."

Jenerał-Kapitan marynarki P. Villavicencio, przybył d. 19. do Kadyxu na mieysce P. Macdonel; każda wyprawa do osad Hiszpańskich pod iakąkolwiek banderą zakakazaną iest tymczasowie."

„Tymczasowy Jenerał-Kapitan, Jenerał Freyre mianował Józefa Ignacego Alvarez Campana naczelnym Dowodcą woyska składaiącego osadę Kadyxeńską; mieszkańcy są ciągle spokoyni i nigdzie nie widać śladów poruszenia Ludu."

Z wszystkiego okazuie się, iż woysko Królewskie uderzy wkrótce na oszańcowany obóz powstańców, będący na wyspie Leon. Woyska ciągną do główney kwatery Jenerała Freyre, która d. 22go ieszcze była w Sewillii."

„Pułk Principe wyruszył d. 20go z Rondy; 400 ludzi z batallionu pułku Zamory miało wyyść d. 22., cztery zaś kompaniie milicyi miały udadź się za nimi d. 24. Woysko Jenerała Freyre dzieli się na 4 brygady, pomiędzy któremi iest brygada milicyi."

„Powstańcy są ieszcze w temże samem stanowisku, spokoyność publiczna nie była nigdzie naruszoną."

„W Rondzie poprzylepiano odezwy wzywaiące woysko do powstania, zawieraią one obrażaiące wyrazy przeciwko Rządowi, które sprawiły publiczną niechęć. Zgromadzeni powstańcy na wyspie Leon oznaczyli bardzo surowe kary przeciwko każdemu, któryby obrażał osobę Króla lub Duchowieństwo."

Daley zawiera Monitor z dnia tego: „W gazecie naszey z d. 4. b. m. (*porównay, gazetę naszą N. 45/23*) udzieliliśmy wiernie naynowszych wiadomości z Kadyxu i Madrytu. Niektóre Dziénniki posiadaiące w wysokim stopniu talent wykładania, zadawały sobie pracę obiaśniać iednę z naszych frazów chociaż bardzo pewnie oznaczoną, starały się koniecznie wykazać, iż artykuł nasz milczeniem, zawiera zaięcie Kadyxu przez powstańców, a przecież przywiedliśmy list datowany z Kadyxu pod d. 18. a odebrany w Kadyxie d. 24. — Wszystkie wiadomości umieszczone w tych dziennikach dnia onegdayszego, wczorayszego i dzisieyszego nie są pewne, maią one zwyczayne źródła w niektórych południowych Dziénnikach, te przybywaią po poczcie Hiszpańskiey do Paryża; w ogólności pisane są bardzo lekko i zawieraią złośliwe rozchodzące się wieści. — Wzywamy naszych czytelników, ażeby się strzegli tego rodzaiu nowin, które ogłaszane bywaią w przerwie czasu między iedną i drugą poczta Hiszpańską; nie zasługuią one na żadną wiarę. Poczta Hiszpańska przybywa do Paryża regularnie w każdą Niedzielę i Czwartek, można uprzednie widzieć, że te mniemane listy prywatne nie są posełane z Półwyspu do Redaktorów wspomnionych Dziénników przez nadzwyczay-

nych gonców. Pożyteczna iest zdiąc maskę z tey małego szarlatenstwa. Udzielaliśmy zawsze wiadomości, iak one są w istocie i takim sposobem zawsze postępować będziemy."

Królestwo Polskie.

Z Warszawy dnia 22. Lutego. — W dniach 18. i 19. b. m. w skutek Uniwersału przez JO. Xięcia Namiestnika Królewskiego w Imieniu Nayiaśnieyszego Cesarza i Króla wydanego, odbyło się Zgromadzenie polityczne Gminy Cyrkułu 8go miasta Warszawy, na Pradze w kaplicy Loret zwaney.

Zaraz w dniu 18. b. m. po odbiciu we dzwony wszystkich Kościołów o godzin. 8mey rano odbyło się nabożeństwo przez W. Xiędza Królikiewicza, Surrogata, w Zastępstwie JW. Arcybiskupa Prymasa Królestwa Polskiego odprawione.

Poczem około godziny 9tey przybywszy JW. Karol Woyda, Radca Stanu Prezydent, przemową zaszczytny dla tey Gminy a nawet dla całey Reprezentacyi narodowey wybór ostatniego Zgromadzenia politycznego przypomniawszy, do zgodnego działania w nastąpić maiących teraz wyborach obecnych Obywateli zachęcił; nominacyię W. Leona Szterna na Marszałka ogłosił, przysięgę od niego odebrał, i po stosownem przez Marszałka pożegnaniu z mieysca się oddalił. Następnie Marszałek odczytawszy Statut organiczny o Reprezentacyi narodowey, stosowną przemową Zgromadzonym Obywatelom obowiązki dzisieyszych Obrad wyłuszczył i do postępowania podług zasad prawem przepisanych zachęciwszy, za Assessorów Członków Zgromadzenia Jozefa Królikiewicza i Pawła Grabowskiego, a na Sekretarza Daniela Morczowicza sobie przybrał, i za dopełnieniem wskazanych Statutem organicznym formalności, do wyboru Deputowanego na Seym przystąpił.

Stosownie do prawa na Kandydatów podani zostali:

1mo. Nayiaśnieyszy Cesarzewicz Wielki Xiążę Konstanty Pawłowicz, Wódz Naczelny woysk Polskich.

2do. JW. Xiądz Bohusz Sędzia Pokoiu Wydziału 4go.

Poczem przystąpiono do głosowania, w skutek którego okazało się: iż Jego Cesarzewicowska Mość W. Xiążę Konstanty znaczną większością głosów na Deputowanego wybranym został. — Gdy o tym tak wysoko po raz drugi uświetniaiącym całą Reprezentacyią narodową wypadku Marszałek z urzędu Zgromadzeniu doniósł, rozlegał się w Swiątyni trzykrotnie odgłos uwielbienia i radości uszczęśliwionych Obywateli Pragi.

Zakończyła się ta świetna nie tylko dla Pragi, lecz kraiu całego uroczystość przez zasłanie do Pana Zastępów naygorętszych modłów i dziękczynień za pobłogosławienie wyborowi, przy zaintonowaniu Te Deum przez W. Xiędza Królikiewicza Surrogata. Dalsze zaś czynności Zgromadzenia odroczywszy Marszałek do dnia następnego, zaprosił tak JW. Radcę Stanu Prezydenta, iako i innych Urzędników oraz Obywateli na ucztę w mieszkaniu swem przygotowaną; podczas którey toast za zdrowie i długoletnie życie N. Cesarza i Króla naymiłościwszego, N. Cesarzewica W. Xięcia Konstantego, Naczelnego Wodza woysk Polskich, Deputowanego z osmey Gminy, całey Nayiaśnieyszey Rodziny i JO. Xięcia Namiestnika Królewskiego spełniano, a wieczorem Obywatele przedmieścia Pragi przeięci radością tak drogim wyborem Nayiaśn. Reprezentanta swego, okna swych mieszkań rzęsisto oświecili.

Nazaiutrz dnia 19. b. m. w kontynuacyi odroczonych przez Marszałka Obrad zgromadziwszy się Obywatele w mieysce w Akcie wyrażone, przystąpili do wyboru Członka do Rady Woiewódzkiey. Gdy z podanych dwóch Kandydatów, iako to:

JW. Dominika Krysińskiego Deputowanego z Gminy 5tey i W. Papiskiego Obywatela Pragi, pierwszy większość głosów za sobą miał, więc JW. Dominik Krysiński na Radcę Woiewódzkiego przez Marszałka ogłoszony został.

W tem mieyscu Marszałek złożył imieniem Zgromadzenia podziękowanie byłemu Radcy Woiewódzkiemu W. Wołowskiemu Mecenasowi; a na to nowo wybrany w imieniu byłego Radcy Woiewódzkiego odpowiadaiąc wynurzył tak iego iako i swoie dla Obywateli Pragi uczucia wdzięczności.

W końcu przystąpiono do spisu dodatkowego Kandydatów na Urzędy Administracyyne i Sądowe i na tem Obrady ukończone i przez Marszałka zamknięte zostały.

W dniu 20go b. m. W. Marszałek z Assessorami i innemi Delegowanemi z przedmieścia Pragi, za przewodnictwem JW. Radcy Stanu Prezydenta otrzymawszy posłuchanie u Nayiaśnieyszego Cesarzewicza W. Xięcia Naczelnego Wodza, złożyli Mu Laudum na wybor Deputowanego, który ie naylaskawiey przyiąć raczył.

Redakcyia F. Krattera. — Drukiem J. Pillera.